

Motala Kvinnojours politiska opinionsarbete 1992–2022

”Begreppet våld mot kvinnor innefattar varje våldshandling som är baserad på kön och som resulterar i, fysisk, sexuell eller psykisk skada eller lidande för kvinnor, inklusive hot om sådana handlingar, tvång eller godtyckliga frihetsberövande, vare sig det sker i det offentliga eller privata livet.”

FN:s Kvinnokonferens 1993

”Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.”

Regeringens jämställdhetspolitiska delmål nr 6, proposition 2005/06.155

Motala Kvinnojour har sedan bildandet 1992, utvecklats från pionjärkvinnors trevande steg utan medel, lokal, lägenhet eller telefon men med ett starkt engagemang, till en kvinnojour med ändamålsenlig lokal, lägenhet för skyddat boende och finansiering samt omfattande kompetens och kvalitet i arbetet med stödverksamhet, opinionsbildning och informationsarbete samt utbildning. För detta har Motala Kvinnojour rönt respekt och är idag en aktad och ansedd ideell organisation både på lokal och nationell nivå.

Under Motala Kvinnojours långa verksamhet har politiken stått högt upp på dagordningen då det är nödvändigt att verka inom politiken, inte minst då mäns våld mot kvinnor är ett utbrett samhällsproblem och folkhälsoproblem. Samhället formas och utvecklas av politiska beslut på kommunal, regional och nationell nivå i riksdag och regering samt även på internationell nivå. Problematiken runt mäns våld mot kvinnor och barn regleras genom lagstiftning, rapporter, analyser, utvärderingar, åtgärdspaket, handlingsplaner, avtal med mera. Aktörerna är bland andra staten genom SOU Statens Offentliga Utredningar, rapporter från länsstyrelsen, Jämställdhetsmyndigheten, Sveriges kommuner och Regioner, Statskontoret, Socialstyrelsen, Nationellt centrum för kvinnofrid och kommuner samt på internationell nivå FN, EU och Europarådet. Roks, Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige, utgör remissinstans och svarar på olika SOU och dylikt. Det är ytterst viktigt att kvinnojoursrörelsen kunskap och analys får en röst i påverkansarbetet på samtliga nivåer.

Ett stort antal SOU och rapporter har producerats under åren, med skiftande inriktning, analys, problemformuleringar och slutsatser inom området mäns våld mot kvinnor och barn.

Det politiska opinionsarbetet startade i samband med att initiativtagaren Bona Folkhögskolas kvinnokurs januari 1992, bjöd in Motalas politiker, poliser, vårdpersonal, representanter från socialtjänsten och allmänheten, till ett informationsmöte i syfte att bilda en kvinnojour.

Kommunerna Vadstena och Mjölby har periodvis varit anslutna till Motala Kvinnojour och varit föremål för det politiska opinionsarbetet. *"Utan denna konkreta kamp för jourens finansiering hade jourens verksamhet inte utvecklats till dagens nivå och kvalitet."*

Vidare har jouren arbetat aktivt gentemot lokala och även regionala politiker samt riksdagsledamöter och ansvariga tjänstemän. Den största delen har bestått av kontakt med Motala kommun avseende jourens ansökan om kommunala medel. Detta arbete har tidvis överskuggat jourens verksamhet då det stundom i praktiken varit en kamp för jourens överlevnad på kort såväl som lång sikt. Media har visat stort intresse för jourens verksamhet och i samband med jourens kontakt med politiker och tjänstemän förekom årligen artiklar och debattartiklar i lokalpressen skrivna av jouren och aktuella politiker framför allt i Motala & Vadstena Tidning och Östgöta Correspondenten. Även TV och SR P4 Östergötland har gjort inslag om frågan. Det har varit en hård kamp då Motala kommunen, jämfört med andra kommuner under en lång rad år, låg långt ner på listan avseende medel till kvinnojouren jämfört med andra kommuner. Bidragets storlek kunde växla år från år och avtalet var ettårigt. Från 2013 - 2019 efter decennier av politisk kamp erbjöd kommunen Motala Kvinnojour att teckna ett tre-årigt IOP-avtal (Idéburet Offentligt Partnerskap) med den begärda summan. Utan denna konkreta kamp för jourens finansiering hade jourens verksamhet inte utvecklats till dagens nivå och kvalitet.

Under åren fortgick det politiska opinionsarbetet och jouren bjöd in till olika former av möten i syfte att informera om verksamheten och ta upp aktuella frågor inom området. Inför varje möte var vi pålästa om lokal- och omvärldshändelser samt eventuella nya beslut på nationell nivå såsom ny lagstiftning med mera. Mötesdeltagarna erhöll informationsmaterial om jouren och till exempel en sammanfattning av en SOU som direkt berörde verksamheten. Mötesformerna bestod av frukostmöten, seminarier, soppluncher, större offentliga möten samt möten där temat varit ekonomi, avtal och samverkan samt en demonstration med namnsamling.

Några större offentliga möten skedde i samverkan med Motala kommun och Mjölby kommun. Vi har även medverkat i paneldebatter med politiker samt agerat moderator i politikerdebatt om partiernas program avseende jämställdhet, talat i fullmäktige, delat ut verksamhetsberättelsen inför fullmäktigemöten, besökt lokala partimöten, intervjuats av riksdagsledamot, Andreas Norlén (M) inför rapporten, "Vem ska tro på mig", intervjuats av utredare/forskare Åsa Eldén i SOU 2004:121 "Slag i luften - En utredning om myndigheter, mansvåld och makt". Politiker från kommunfullmäktige och regionfullmäktige har kontaktat jouren och sökt hjälp och kunskap i sitt motionsskrivande om finansiellt stöd till kvinnojouren samt utbildning för politiker och anställda.

"Politiker från kommunfullmäktige och regionfullmäktige har kontaktat jouren och sökt hjälp och kunskap i sitt motionsskrivande om finansiellt stöd till kvinnojouren samt utbildning för politiker och anställda."

Ett antal riksdagsledamöter varav en del ministrar, har inbjudits eller själva tagit kontakt med jouren. Några exempel, Gunilla Karlsson (M), Sonja Karlsson (S), Carina Ohlsson (S), Mona Sahlin (S), Birgitta Ohlsson (L), Andreas Norlén (M), Peter Eriksson (MP), Torbjörn Björlund (V), Maria Arnholm (L) med flera.

Med anledning av en motion från Lena Westerlund (S) 1996, uppdrog Motala kommun Kvinnojouren att kartlägga mäns våld mot kvinnor i kommunen, som resulterade i rapporten "Kartläggning av kvinnomisshandel i Motala kommun 1998" samt ta fram förslag på gemensam handlingsplan mellan berörda myndigheter och ideella organisationer.

En motion presenterades 2010 av Solveig Hansen (V) med krav på att kommunen ska införa att boka porr fria hotell i resepolicy för kommunens medarbetare. En klar inspiration av kampanjen "Boka Porr fritt" som jourens dåvarande ordförande drev nationellt i Roks regi.

Inför varje val intervjuade vi samtliga politiska partier i valstugorna på Stora Torget, ofta i sällskap av media. Frågorna vi ställde utgick från partiernas politiska program avseende jämställdhet och synen på stöd till Kvinnojourens verksamhet.

För att på ett framgångsrikt sätt driva politiskt opinionsarbete krävs kunskap om hur den politiska beslutsprocessen fungerar, hur och när och av vilka beslut fattas. Ett noggrant och strategiskt arbete har lagts ner på att följa ärendets gång i politiken så vi kan kontakta politiker och ta fram skrivelser, statistik och budget inför beslut i kommunstyrelsen, kommunfullmäktige eller socialnämnden.

Det politiska opinionsarbetet måste hållas levande i jourens arbete mot mäns våld mot kvinnor vilket innebär ett ständigt lärande och analyserande av politiska ställningstagande, beslut och händelser såväl inom den lokala politiken som den nationella.

"Lokal politik och en ideell Kvinnoorganisation" från 1998 är rubriken på en uppsats från Örebro Högskola, som beskriver Motala Kvinnojours politiska arbete inifrån med utgångspunkt från en motion i kommunfullmäktige, se ovan. Studien gjord av undertecknad.

"Den första frågan löd: Är det möjligt för en ideell kvinnojour att påverka lokala politikers beslut?" Kvinnojourens aktiva agerande genom att följa motionens gång i nämnder, påverka politiker genom möten och brev resulterade i en positiv behandling av motionen. Tyvärr inte fullt ut i första skedet. Nästa skede pågår i skrivande stund. Min bedömning är att om kvinnojouren inte agerat aktivt kunde motionen avslagits och lagts till handlingarna. Det avgörande skedet bedömer jag, var inför kommunstyrelsemötet då beredningsutskottet rekommenderade avslag men då kvinnojourens brev till ledamöterna vände till bifall. Denna vändning kan tolkas som om opinionsarbetet lyckats, Vidare har kvinnojouren genom att dyka upp i de demokratiska rummen som erbjudits bedrivit en organiserad kampanj för att informera beslutsfattarna om verksamheten och behoven. Därmed besvaras även fråga två om beslutet blivit annorlunda om kvinnojouren inte agerat.

"...Det har visat sig i kvinnojourernas historia att de jurer i Sverige som är aktiva och "bråkar" uppnår mycket bra resultat i sina strävanden."

Uppsatsen avslutas: "Om kvinnojouren inte får gehör för detta av politikerna så kommer vi igen med tydliga okonventionella medel. Det har visat sig i kvinnojourernas historia att de jurer i Sverige som är aktiva och "bråkar" uppnår mycket bra resultat i sina strävanden."

Studien gjordes för 24 år sedan. Den politiska kampen har alltså fortsatt med kunskap, analys och framåtanda och slutar inte efter 30 års verksamhet med mindre än att förutsättningarna för jourens existens och utveckling säkras.

Kamp lönar sig!

Tina Olby

Aktiv från 1992 och tidigare ordförande i Motala Kvinnojour
Februari 2022

